

Leikki- ja ulkokuntoilupaikkojen omavalvontajärjestelmä

Omavalvontajärjestelmä

30.9.2018

Tampereen tilapalvelut Oy

Leikki- ja ulkokuntoilupaikkojen omavalvontajärjestelmä

Tampereen tilapalvelut Oy

TIIVISTELMÄ

Raportin aiheena on Tampereen Tilapalvelut Oy:n hallinnoimilla alueilla olevien leikki- ja ulkoilupaikkojen omavalvontajärjestelmä. Omavalvontajärjestelmä koostuu ylläpitoon liittyvien tehtävien ja vastuiden, sekä yleisten turvallisuustehtävien määrittelystä. Tavoitteena on avata ja selventää leikki- ja kuntoilupaikkojen ylläpidon organisaatiota ja toimintatapoja sekä asian parissa työskenteleville että kuntalaisille.

Työn lähtökohtana ovat lakisääteiset vaatimukset kuluttajapalvelusten turvallisuudesta. Kuluttajaturvallisuuslain lisäksi leikki- ja ulkokuntoilupaikkojen kunnossapitoa ja turvallisuutta ohjaavat Suomen Standardisoimisliitto SFS:n julkaisemat standardit.

Raportti on laadittu konsulttityönä Tampereen Tilakeskus Liikelaitokselle vuonna 2015 ja siihen on nyt tehty päivitys 30.9.2018.

Raportin rakenne on muotoutunut leikki- ja ulkokuntoilupaikkoja koskevien standardien sekä Turvatekniikan keskuksen turvallisuussuunnitelmasta antamien ohjeiden pohjalta.

Työn tuloksena on saatu kirjattua leikki- ja ulkokuntoilupaikkojen ylläpitoon liittyvät käytännöt ja tehtävät yksiin kansiin. Ylläpidon tärkeänä osana ovat kohteiden säännölliset tarkastukset, joiden perusteella korjaus- ja huoltotoimintaa voidaan suunnitella. Oleellista on myös ylläpitoon liittyvän tiedon dokumentointi ja tiedonkulku. Turvallisuussuunnitteluun liittyy onnettomuuskirjanpito ja riskinarviointi, sekä näiden perusteella onnettomuuksia ehkäisevien toimenpiteiden suunnittelu.

Raportti päivitetään säännöllisesti vuosittain pidettävässä päivityskokouksessa. Kokouksessa käydään läpi mahdolliset edellisen raportin jälkeen voimaan tulleet lait ja standardit sekä niiden vaikutukset käytäntöihin. Päivityskokouksessa käydään läpi myös tapahtuneet onnettomuudet ja läheltä piti tilanteet sekä mietitään keinoja riskien vähentämiseksi. Omavalvontajärjestelmäraporttiin kirjataan kaikki toimintatapoihin, riskienhallintaan ja vastuihin sovitut muutokset.

Sisällysluettelo

TIIVISTELMÄ	5
1. KÄSITTEITÄ	8
2. JOHDANTO	10
2.1. TAUSTAA	10
2.2. TYÖRYHMÄ	11
3. OMAVALVONTAJÄRJESTELMÄ	12
3.1. TAVOITTEET	12
3.2. SISÄLTÖ	12
3.3. VIRANOMAISVALVONTA	13
4. YLLÄPITO	14
4.1. LAATU	14
4.2. TAMPEREEN KAUPUNGIN JA TAMPEREEN TILAPALVELUT OY:N ROOLIT SEKÄ VASTUUT	14
4.3. LEIKKI- JA ULKOKUNTOILUPAIKKOJEN TARKASTAMINEN	14
4.3.1. Yleistä	14
4.3.2. Tarkastusten tekijät	15
4.3.3. Käyttöönottotarkastus	15
4.3.4. Rutiininomainen silmämääräinen tarkastus	16
4.3.5. Toiminnallinen tarkastus	16
4.3.6. Vuositarkastus	17
4.4. HUOLLOT	17
4.5. KORJAUKSET	19
4.6. DOKUMENTOINTI JA TIEDONKULKU	19
4.6.1. Tarkastuslomakkeet	19
4.6.2. Tiedonkulku tarkastuksista ja korjauksista	19
4.6.3. Dokumenttien säilytys	19
4.6.4. Käyttäjä ja asiakaspalaute	20

5. TURVALLISUUSUUNNITELMA	21
5.1. PALVELUN TARJOAJA	21
5.1.1. Turvallisuustehtävät ja vastuuhenkilöt	21
5.1.2. Omavalvontajärjestelmän seuranta ja päivitykset	21
5.1.3. Viranomaistarkastukset	21
5.1.4. Palvelunkäyttäjien ohjeistus ja tiedottaminen	21
5.1.5. Ylläpitäjien ohjeistus	22
5.1.6. Suunnittelijoiden ja rakentajien ohjeistus	22
5.2. RISKIEN ARVIOINTI	22
5.2.1. Yleistä	22
5.2.2. Toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi	23
5.2.3. Ohjeet onnettomuus ja vaaratilanteiden varalta	25
5.2.4. Onnettomuuksien ja vaaratilanteiden kirjaaminen ja ilmoittaminen sekä turvallisuustoiminnan kehittäminen	26
5.2.5. Palvelun tarjoamiseen liittyvät olosuhderajoitukset	26
TIETOLÄHTEET	28
LINKIT	28
LIITTEET	29

1 KÄSITTEITÄ

Ylläpito

Ylläpito on säännöllistä toimintaa, jolla säilytetään yleisten alueiden käytettävyys, turvallisuus, toimivuus ja arvo. Ylläpito jakautuu edelleen hoitoon ja kunnossapitoon. Ylläpito ei käsitteenä sisällä investointeja. Investoinniksi katsotaan pahoin vaurioituneen kohteen peruskorjaus, kohteen korvaaminen uudella tai uuden rakentaminen.

Kunnossapito

Kunnossapidolla säilytetään kohteen ominaisuudet ja haluttu laatutaso. Kunnossapitoa on kohteen korjaaminen tai kunnostaminen kokonaan tai osittain. Kunnossapitoa on myös kohteen osan vaihtaminen tai poisto.

Hoito

Hoito on tehtäväkokonaisuus, joka pitää sisällään mm. koulujen ja päiväkotien talvihoidon, puhtaanapidon ja viheralueiden hoidon. Hoitotoimilla säilytetään kohteen käytettävyyteen, turvallisuuteen ja toimivuuteen vaikuttavat tekijät. Hoitoa on myös kohteen korjaus- tai kunnostustarpeen (kunnossapito) seuranta. Hoitotoimilla ei muuteta kohteen rakennetta.

Standardi

Standardi on yleisesti saatavissa oleva tekninen eritelmä tai muu asiakirja, jonka standardisoimisliitto on vahvistanut. Standardia ei voida vahvistaa ilman tärkeimpien intressitahojen hyväksyntää. Standardisointi on yhteistyötä, jossa eri tahot sitoutuvat noudattamaan yhteisiä pelisääntöjä ja sopivat yhteisistä menettelytavoista toistuvien tehtävien ratkaisemiseksi.

Aluehallintovirasto (AVI)

Aluehallintovirastoja on Manner-Suomessa kuusi ja ne hoitavat aiempien lääninhallitusten, ympäristölupavirastojen, alueellisten ympäristökeskusten ja työsuojelupiirien lupa-, valvonta- ja oikeusturvatehtäviä. Aluehallintovirasto mm. arvioi kuntien laatimat terveydensuojelun valvontasuunnitelmat sekä valvoo niiden toteutumista.

Päiväkotien ensisijainen toimivaltainen viranomaisena on Aluehallintovirasto (AVI), joka hoitaa varhaiskasvatustoiminnan turvallisuusvalvontaa.

Koulun pihan turvallisuutta valvovaa viranomaista ei ole lainsäädännössä määritelty. Aluehallintovirasto selvittää kouluaikana tapahtuneita vakavia tapaturmia, joista on tehty valitus tai kantelu aluehallintovirastoon.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

Tukesin toiminta-ajatuksena on edistää tuotteiden, palveluiden ja teollisen toiminnan turvallisuutta ja luotettavuutta. Se valvoo toimialojensa tuotteita, palveluita ja tuotantojärjestelmiä ja toimeenpanee niihin liittyvää lainsäädäntöä. Tukesin toiminnan tarkoituksena on suojella ihmisiä, omaisuutta ja ympäristöä turvallisuusriskeiltä. Tukes valvoo kuluttajaturvallisuuslain noudattamista.

Kuluttajaturvallisuuslaki

Voimassa oleva kuluttajaturvallisuuslaki (920/2011) astui voimaan 1.1.2012. Kuluttajaturvallisuuslainsäädännön lähtökohtana on, että kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelujen on oltava turvallisia. Vastuu turvallisuudesta on toiminnanharjoittajalla eli tuotteen valmistajalla, maahantuojalla ja jakelijalla tai palveluntarjoajalla.

Kuluttajaturvallisuuslain 7 §:ssä on lueteltu kuluttajapalveluja, joita tarjoavalla taholla on velvollisuus laatia kirjallinen turvallisuussuunnitelma eli turvallisuusasiakirja. Tällaisia palveluita ovat mm. leikki- ja ulkokuntoilupaikat. Turvallisuusasiakirja sisältää suunnitelman vaarojen tunnistamiseksi ja riskien hallitsemiseksi sekä niistä tiedottamiseksi palvelun tarjoamisessa mukana oleville.

Tampereen Infra

Tampereen Infra on Tampereen kaupungin sisäinen liikelaitos, jolta Tilapalvelut tilaa leikkipaikkojen kunnossapitoa ja tarkastuksia.

Leikkipaikkojen tarkastusryhmä

Leikkipaikkojen tarkastusryhmä on Tampereen Infran kunnossapitopalveluiden alaisena toimiva ryhmä, joka tekee leikkipaikkojen vuosi- ja toiminnallisia tarkastuksia sekä tilauksesta uusien leikkipaikkojen käyttöönottotarkastuksia.

Iris-järjestelmä

Iris on Tampereen kaupungilla käytössä oleva Novapoint-pohjainen tietojärjestelmä, joka toimii työkaluna tie- ja katuverkon sekä alueiden hallinnassa. Iristä käytetään mm. ylläpito- ja hoitotoimenpiteiden suunnittelussa, seurannassa ja raportoinnissa. Tämä järjestelmä ei ole käytössä Tampereen Tilapalveluilla, mutta sitä voidaan hyödyntää niin erikseen sovittaessa.

Mobiililaite

Leikkipaikkojen tarkastustoiminnassa käytettävä kannettava tietokone, puhelin tai vastaava laite, jonka avulla tarkastuksen tiedot voidaan kirjata suoraan Iris-järjestelmään.

VORI (vakavan onnettomuuden riski)

Leikkipaikalla tai leikkivälinessä ilmenevä vika tai puute, johon sisältyy vakavan onnettomuuden riski. Tällaiset viat priorisoidaan korjattaviksi ensimmäisenä.

2 JOHDANTO

2.1. Taustaa

Ylläpidon uudistukset ovat aiheuttaneet tarpeen yhtenäistää ja ohjeistaa myös leikki- ja kuntoilupaikkojen ylläpidon käytäntöjä, jotta niiden turvallisuutta voidaan paremmin valvoa.

Kuluttajaturvallisuuslainsäädäntö edellyttää turvallisuusasiakirjan laatimista. Kuluttajaturvallisuuslain (920/2011) mukaan vastuu tavaroiden ja palvelujen turvallisuudesta on elinkeinonharjoittajalla tai muulla palveluntarjoajalla (esimerkiksi kunta tai seurakunta). Palveluiden tarjoajien on myös toimittava huolellisesti ja varmistettava, ettei palvelun käyttämisestä aiheudu vaaraa kuluttajille tai lähistöllä oleville henkilöille.

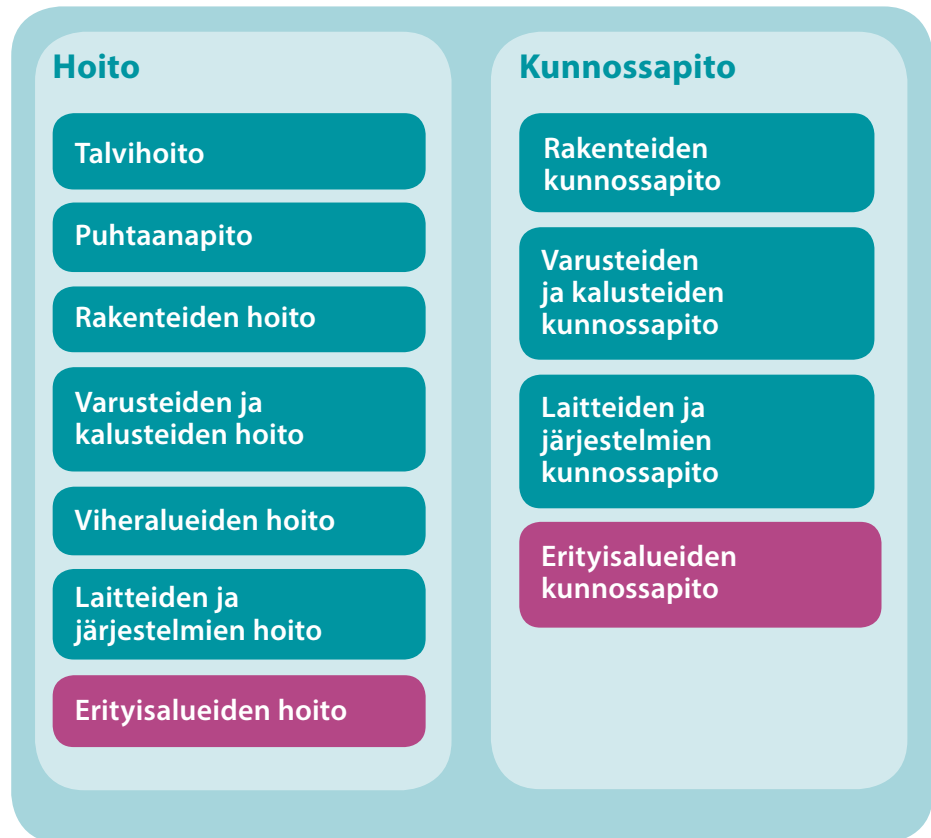
Ulkokuntoilupaikka on kuluttajille vapaassa käytössä oleva kuntoilupaikka, jossa on kuntoiluun tarkoitettuja välineitä. Ulkokuntoilupaikkojen turvallisuus kuuluu Kuluttajaturvallisuuslain 920/2011 soveltamisalalle. Ulkokuntoilupaikka on KuTuL:n 7 §:ssä tarkoitettu kuluttajapalvelu, jota koskee turvallisuusasiakirjan laatimisvelvollisuus. Ulkokuntoilupaikkoja koskeva suomenkielinen standardi on julkaistu 15.12.2015, ulos pysyvästi asennetut kuntoiluvälineet, turvallisuusvaatimukset ja testimenetelmät, SFS-EN 16630:EN.

Leikkipaikkojen turvallisuutta ohjaavat lisäksi Suomen Standardisoimisliiton SFS:n julkaisemat standardit. Näistä merkittävimmät ovat leikkikenttävälineitä koskevat turvallisuusstandardi SFS-EN 1176 (päivitetty 27.10.2017) sekä välineiden turva-alustoja koskeva SFS-EN 1177 (päivitetty 19.1.2018). Leikkipaikkojen standardeihin sisältyy yleisiä turvallisuusvaatimuksia, sekä mm. ohjeita leikkivälineiden asennuksesta, tarkastuksesta, huollosta ja ylläpidosta. Standardin SFS-EN 1176-7 kohdan 8 mukaan leikkikentän ylläpitäjän tulee laatia tarkoituksenmukainen järjestelmä leikkikentän turvallisuuden valvomiseksi. Leikkipaikoilla olevia ulkokuntoiluvälineitä koskevat samat standardit kuin leikkivälineitä.

Koulupihojen pelikenttien maaleihin sovellettava pelimaalstandardi EN 16579 on hyväksytty ja se tuli voimaan 8.1.2018. Standardissa käsitellään siirrettävien ja holkki-maalien turvallisuusvaatimuksia. Muita huomioitavia standardeja ovat:

- Kiipeilyrakenteita koskevat standardit SFS-EN 12572 (esim. Bouldering-seinät)
- Rullalautailualueet SFS-EN 14974 (Härmälän pump track-rata)
- Julkisten liikuntapaikkojen liikuntavälineet SFS-EN 15312 (koripallotelineet, areenat ja areenapäädyt)

Ylläpito

Ylläpidon tuoterakenne

2.2. Työryhmä

Omaavontajärjestelmä 2015 laadittiin konsulttityönä. Tilaajana oli Tampereen Tilakeskus Liikelaitos jossa projektista vastasi vastaava isännöitsijä Jenni Pitkänen. Konsulttina toimi WSP Finland Oy. Tilaajan puolelta työhön ovat Pitkäsen lisäksi osallistuneet huoltomestari Petri Reunanen. Konsultin työryhmään kuuluivat hortonomi AMK Jari Usvajärvi sekä suunnitteluhortonomi Maija Elo. Tämä aikaisemmin tehty omaavontajärjestelmä päivitettiin nyt 30.9.2018.

3 OMAVALVONTA- JÄRJESTELMÄ

3.1. Tavoitteet

Tampereen Tilapalveluilla on tavoitteena omavalvontajärjestelmällä vastata lainsäädännön vaatimuksiin ja parantaa koulujen ja päiväkotien leikki- ja ulkokuntoilupaikkojen turvallisuutta. Omavalvonta kuuluu toiminnanharjoittajan huolellisuusvelvollisuuteen. Omavalvontajärjestelmä voi ja sen on luontevaa olla esim. osa toiminnanharjoittajan laatujärjestelmää, jos sellainen on jo entuudestaan olemassa.

3.2. Sisältö

Omavalvontajärjestelmä jakautuu kahteen osaan, ylläpitoon ja turvallisuussuunnitelmaan. Ylläpito-osuudessa määritellään ylläpidon organisaatio ja vastuutahot, leikki- ja ulkokuntoilupaikkojen tarkastus-, korjaus- ja huoltotoiminta sekä asiakirjojen dokumentointi ja tiedonkulku.

Turvallisuussuunnitelmassa määritellään niin tilaajapuolen kuin urakoitsijoidenkin turvallisuustehtävät sekä näiden vastuutahot. [Vastuunjakotaulukko](#).

3.3. Viranomaisvalvonta

Omaoikeusjärjestelmän lisäksi leikki- ja ulkokuntoilupaikkojen turvallisuutta valvotaan viranomaisten toimesta.

Aluehallintovirastot valvovat päiväkotien turvallisuutta niiden päiväkotitoiminnan aikana, varhaiskasvatustilain 36/1973 mukaisesti. Tukes voi valvoa päiväkotien pihojen turvallisuutta aukioloaikojen ulkopuolisen käytön osalta. Kuluttajaturvallisuuslaki on päiväkodin pihan osalta täydentävää, toissijaista lainsäädäntöä, jonka noudattamista Tukes valvoo.

Koulun pihan turvallisuudesta vastaa koulu, käytännössä koulun rehtori. Koulun pihan turvallisuutta valvovaa viranomaista ei ole lainsäädännössä määritelty. Aluehallintovirasto selvittää kouluaikana tapahtuneita vakavia tapaturmia, joista on tehty valitus tai kantelu aluehallintovirastoon.

Tukes voi valvoa koulujen pihojen turvallisuutta kouluaikojen ulkopuolisen käytön osalta. Kuluttajaturvallisuuslaki on koulun pihan osalta täydentävää, toissijaista lainsäädäntöä, jonka noudattamista Tukes valvoo.

4 YLLÄPITO

Ylläpidon suunnittelu ja ohjeistus ovat keskeinen osa omavalvontajärjestelmää. Kun toimenpiteet on ohjeistettu ja aikataulutettu sekä vastuut määritetty, vahvistuu kokonaisturvallisuus. Ylläpitoon kuuluvat olennaisena osana leikki- ja kuntoilupaikkojen tarkastukset ja huollot sekä näihin liittyvä dokumentointi ja tiedonkulku.

4.1. Laatu

Leikki- ja ulkokuntoilupaikkojen ylläpidon laadun tulee jatkuvasti olla sellainen, että turvallisuusriskejä ei aiheudu. Säännölliset tarkastukset ja huollot ovat ylläpidon perusta.

Ylläpitohenkilökunnan tulee olla ammattitaitoista. Leikkipaikkojen ylläpidossa tulee noudattaa standardia SFS-EN 1176-7 ja ulkokuntoilupaikkojen ylläpidossa standardia SFS-EN 16630:EN. Poikkeuksena standardiin on, että talvikaudella joulukuusta maaliskuussa Tampereella ei tehdä leikkipaikkojen toiminnallisia tarkastuksia.

4.2. Tampereen kaupungin ja Tampereen Tilapalvelut Oy:n roolit sekä vastuut

Tampereen kaupungin tilaomaisuus on siirtynyt 1.1.2018 alkaen Tilakeskus Liikelaitoksen yhtiöityessä Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka-palveluryhmän (KITIA) taseeseen. Tilaomaisuuden hallinta -yksikön päätehtävä on hallinnoida ja kehittää pitkäjänteisesti tilaomaisuutta kaupungin palveluverkon tarpeisiin, huolehtia tiloihin liittyvistä vuokrausjärjestelyistä ja sopimuksista sekä tarpeettoman tilaomaisuuden realisoinnista tai purkamisesta. Kitia on nyt ulkoistanut Tampereen Tilapalvelut Oy:lle nämä tämän ohjeen mukaiset työt ja toiminnot. Tampereen Tilapalvelut vastaa rakennusten yhteydessä olevien pihojen huoltotöiden, kunnossapitotöiden ja rakennuttamistöiden järjestämisestä oman henkilöstön tai sopimuskumppaniverkoston kautta.

Näiden kaupungin kiinteistökohteiden ylläpito järjestetään sopimuskumppanien kanssa tehtyjen kunnossapitosopimuksen kautta. Ylläpidosta vastaa pääasiassa Tampereen Infra ja vain muutamissa kohteissa toimii joku muu ulkopuolinen sopimuskumppani. Tampereen Tilapalveluiden kohdekohtaiset ylläpidon vastuuhenkilöt on esitetty [vastuunjakotaulukossa](#).

4.3. Leikki- ja ulkokuntoilupaikkojen tarkastaminen

4.3.1. Yleistä

Leikkipaikkatarkastuksia käsittelee turvallisuusstandardi SFS-EN 1176-7. Standardin mukaan leikkipaikoilla tulee suorittaa kolmen tason tarkastuksia:

- vuositarkastuksia,
- toiminnallisia tarkastuksia sekä
- rutiininomaisia silmämääräisiä tarkastuksia.

Lisäksi leikkipaikan käyttöönoton yhteydessä tulee suorittaa

- käyttöönottotarkastus.

Tarkastustoiminnassa oleellista on se, että tiedostetaan ja tarkastetaan välineiden mahdolliset puutteet, ja puutteiden korjaaminen aikataulutetaan. Päiväkotien ja koulujen yhteydessä olevien ulkokuntoilupaikkojen tarkastukset noudattavat leikkipaikkojen tarkastusten aikatauluja.

Leikkivälineiden ja ulkokuntoilupaikkojen välineiden tulee täyttää asennusaikainen standardinsa. Uusien standardien ilmestyttyä tulee välineiden mahdolliset puutteet arvioida riskianalyysin kautta.

Ulkokuntoilupaikoilla tarkastusten ja huoltojen tarkoituksena on varmistaa välineiden ja koko alueen turvallisuus standardin SFS EN 16630 mukaisesti.

4.3.2. Tarkastusten tekijät

Tampereen Tilapalvelut tilaa leikki- ja ulkokuntoilupaikkojen vuosi- ja toiminnalliset tarkastukset sekä uudis- ja perusparannuskohteiden käyttöönottotarkastukset Tampereen Infralta.

Viherympäristöliiton leikki- ja lähiliikuntapaikkojen turvallisuuslautakunta määrittelee Suomessa leikki- ja lähiliikuntapaikkojen turvatarkastajan pätevyysvaatimukset. Leikkipaikkojen vuosi- ja toiminnallisten tarkastusten tekijöiden tulee täyttää nämä VYL:n turvallisuuslautakunnan määrittelemät pätevyysvaatimukset. Tarkastusten pohjana sekä leikki- että ulkokuntoilupaikoilla toimivat SFS-standardit.

Silmämääräisten tarkastusten tekijöille ei ole erityisiä pätevyysvaatimuksia.

Leikki- ja ulkokuntoilupaikkoja voivat tarkastaa myös ulkopuoliset aliurakoitsijat, mikäli he täyttävät Viherympäristöliiton leikki- ja lähiliikuntapaikkojen turvallisuuslautakunnan määrittämät turvatarkastajan pätevyysvaatimukset. Kaikki ulkopuoliset aliurakoitsijat hyväksytetään tilaajalla ennen työn käynnistymistä.

4.3.3. Käyttöönottotarkastus

Käyttöönottotarkastuksessa uusi leikki- tai ulkokuntoilupaikka otetaan tarkastustoiminnan ja ylläpidon piiriin. Tarkastus on siis rakennuttamisen päätepiste ja se suoritetaan ennen paikan varsinaista käyttöönottoa. Vastuu käyttöönottotarkastusten tilaamisesta on ensisijaisesti toimialalla, mutta myös Tilapalveluille toimitetaan tieto niiden suorittamisesta.

Tarkastuksen yhteydessä varmistetaan myös, että kaikki tarvittavat välinevalmistajan huolto- ja kunnossapito-ohjeet leikkipaikan välineisiin liittyen löytyvät. Ohjeet kerätään leikkipaikan luovutuskansioon, joka annetaan säilytettäväksi urakka-alueen työnjohtajalle. Ohjeiden ym. tarvittavan materiaalin keräämisestä ja luovutuksesta urakka-alueen työnjohtajalle vastaa rakennuskohteen vastaava työnjohtaja. Kun käyttöönottotarkastuksessa mahdollisesti havaitut puutteet on korjattu, leikkipaikka voidaan ottaa käyttöön.

Tarkastus tulee tehdä rakennustyöryhmän vielä ollessa kohteessa, jolloin havaitut puutteet voidaan heti korjata. Jos korjattavaa on paljon, tehdään vielä uusi tarkastus ennen varsinaista käyttöönottoa.

Käyttöönottotarkastuksen suorittaa pääsääntöisesti kaikissa kohteissa Tampereen Infra. Käyttöönottotarkastus tulee tehdä sellaisen henkilön toimesta, joka ei itse ole osallistunut asennustyöhön. Tarkastuksessa käytetään apuna leikkipaikkojen tarkastussondeja tai muita apuvälineitä, millä voidaan todentaa, että vaadittavat mitat välineissä ja niiden ympäristössä täyttyvät. Kohteen ajantasaisen suunnitelman tulee olla tarkastajien käytettävissä.

4.3.4. Rutiinomainen silmämääräinen tarkastus

Rutiinomaisessa silmämääräisessä tarkastuksessa havaitaan ja mahdollisuuksien mukaan korjataan sellaiset selvät vaaratekijät, jotka johtuvat ilkevälistä, normaalista käytöstä tai sääolosuhteista, esim. rikkoutuneet osat tai särkyneet pullot. Samassa yhteydessä tarkastetaan, että leikki- tai ulkokuntoilupaikalle johtavat huoltoväylät ovat kulkukelpoiset. Silmämääräisestä tarkastuksesta ei täytetä lomaketta. Tarkastuksen tekijä merkitsee suoritettun tarkastuksen tarkastuspäiväkirjaan tai vastaavaan.

Silmämääräinen tarkastus suoritetaan kesäkaudella päiväkodeissa päivittäin ennen kuin lapset päästetään ulos. Tarkastuksen tekee esim. ulkovalvoja. Kouluissa silmämääräisiä tarkastuksia tehdään vähintään viikoittain. Tarkastuksen tekijä tulee sopia kohteittain, se voi olla esim. vahtimestari tai välituntivalvoja.

4.3.5. Toiminnallinen tarkastus

Leikkipaikan toiminnallinen tarkastus on yksityiskohtaisempi tarkastus, jossa tarkastetaan välineiden toiminta ja stabiliteetti.

Toiminnallisessa tarkastuksessa erityistä huomiota tulee kiinnittää kiinteästi asennettuihin osiin ja erityisesti kulumisesta johtuviin vikoihin. Esimerkkejä toiminnallisen tarkastuksen kohteista ovat välineen ja maan välinen tila, alustamateriaalin kunto, näkyvissä olevat perustukset, terävät reunat, puuttuvat osat, liikkuvien osien liiallinen kulumisen ja rakenteiden eheys. Välinevalmistajien huolto- ja kunnossapito-ohjeiden tulee olla tarkastajien käytettävissä.

Toiminnallinen tarkastus tehdään kaksi kertaa vuodessa. Ensimmäinen tarkastus pyritään suorittamaan 15.6. mennessä, toinen tarkastus 30.11. mennessä. Toiminnallisia tarkastuksia ei tehdä talvikautena välillä joulukuu – maaliskuu. Mikäli leikkipaikkoja jatkossa päätetään ottaa talvihoitoon, tulee myös talvikaudella suorittaa yksi toiminnallinen tarkastus. Myös ulkokuntoilupaikoille tehdään toiminnallinen tarkastus kaksi kertaa vuodessa. Tarkastukset tehdään heti leikkipaikkojen tarkastusten jälkeen ja tulokset tallentuvat tietokantaohjelmaan.

Leikkipaikan toiminnallisessa tarkastuksessa käytetään apuna tarkastussondeja tai muita apuvälineitä, millä voidaan todentaa, että vaadittavat mitat välineissä ja niiden ympäristössä täyttyvät.

4.3.6. Vuositarkastus

Leikkipaikan vuositarkastus tehdään välineen, perustusten ja pintojen turvallisuuden kokonaistason selvittämiseksi. Tarkastuksessa huomioidaan myös mahdolliset muutokset välineen turvallisuustasossa sen osien korjauksen, lisäyksen tai vaihdon jälkeen. Erityishuomiota tulee kiinnittää kiinteästi asennettuihin osiin. Vuositarkastuksessa arvioidaan välineiden kestävyys vuodeksi eteenpäin keskimääräisellä käyttöasteella.

Ulkokuntoilupaikoillakin suoritetaan vuosittainen tarkastus.

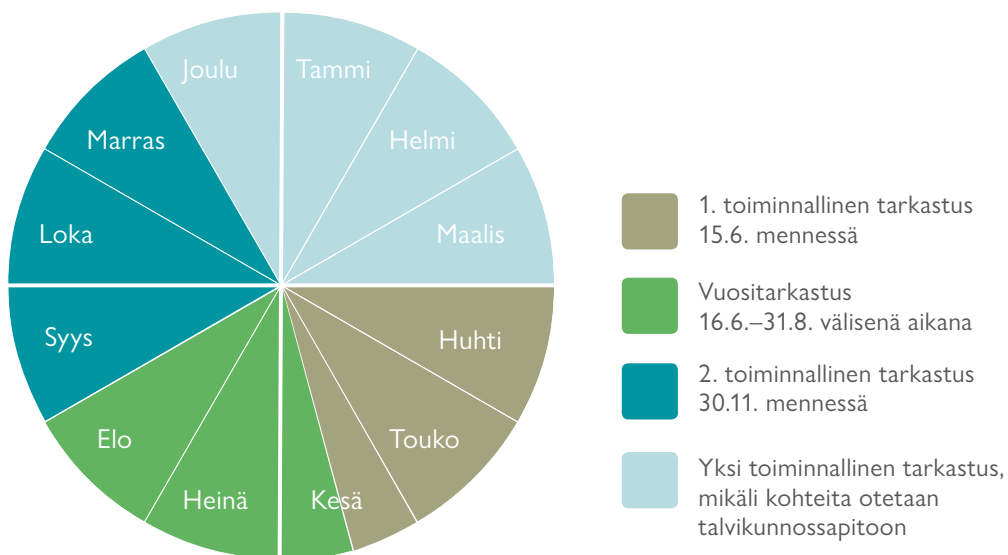
Vuositarkastus on samalla myös toiminnallinen tarkastus, joten myös toiminnallisen tarkastuksen sisältö huomioidaan. Välinevalmistajien huolto- ja kunnossapito-ohjeiden tulee olla tarkastajien käytettävissä.

Vuositarkastus voi vaatia tiettyjen osien esiin kaivamisen tai purkamisen. Rakenteen mahdollisen muunlaisen heikkenemisen selvittämiseksi voidaan vaatia lisätoimenpiteitä.

Vuositarkastukset suoritetaan 16.6. – 15.9. välisenä aikana.

Leikkipaikan vuositarkastuksessa käytetään apuna tarkastussondeja tai muita apuvälineitä, millä voidaan todentaa, että vaadittavat mitat välineissä ja niiden ympäristössä täyttyvät.

Leikkipaikkatarkastusten vuosikello

4.4. Huollot

Tarkastusten lisäksi leikki- ja ulkokuntoilupaikoilla tulee suorittaa säännöllistä huoltoa, joka sisältää ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä välineiden turvallisuuden ja toimivuuden säilyttämiseksi.

Keinujen asentajien vastuulla on keinujen asennus oikeaan korkeuteen ja ylimääräisen ketjun katkaiseminen sekä keinuistuimen kunnon tarkastaminen ja sakkeleiden tarkistaminen.

Toiminnallisten tarkastusten ja vuositarkastusten yhteydessä tehdään leikkipaikoilla seuraavia huoltoja:

- ruuvien kiristys
- ulkonevien naulojen sisään lyöminen
- puuttuvien muovitulppien asentaminen
- keinut
  - ylimääräisen ketjun katkaisu
  - istuimen korkeuden säätö oikeaan korkeuteen
  - istuimen ja/tai ketjujen vaihto
  - kuluneiden sakkeleiden vaihto

Viikoittain tehdään seuraavia huoltoja / toimenpiteitä:

- turva-alustat
  - kumialustan harjaus
  - turvahiekan tasoittaminen
- välineiden turva-alueille kuulumattoman irtomateriaalin poisto
- rikkiäisten osien poisto

Muita säännöllisiä huoltotoimenpiteitä ovat mm:

- kiinnittimien kiristys ja tarvittaessa vaihto
- kuluneiden tai viallisten osien vaihto
- hitsaus tai hitsien korjaus
- iskuja vaimentavien alustojen huolto
- laakereiden voitelu
- irtomateriaalin lisääminen merkintään saakka
- pintojen huoltomaalaus ja käsittely
- sadevesikaivojen tarkastus ja tarvittaessa tyhjennyksen tilaus

Toiminnallisten tarkastusten ja vuositarkastusten yhteydessä tehdään leikkipaikoilla helposti samassa yhteydessä tehtävät huoltotoimenpiteet esim. ruuvien kiristys ja ulkonevien naulojen sisään lyöminen

Muita säännöllisiä huoltotoimenpiteitä tehdään erillisen tilauksen mukaisesti.

Huoltotoimenpiteitä tekevät pätevöityneet leikkipaikkatarkastajat. Välineen yksittäisten osien muutokset tai rakenteelliset muutokset, jotka voivat oleellisesti vaikuttaa välineen turvallisuuteen, tulee toteuttaa vasta kun asiasta on keskusteltu valmistajan, palveluntarjoajan sekä muiden asiantuntijoiden kanssa. Huoltoa tarvitsevat rakenteiden lisäksi turva-alueet.

Myös ulkokuntoilupaikoilla tehdään säännöllisiä huoltotoimenpiteitä samojen periaatteiden mukaan. Huoltoon kuuluvat kaikki tarpeelliset toimenpiteet teknisten turvallisuusvaatimusten täyttämiseksi.

4.5. Korjaukset

Periaatteena on, että sekä leikki- että ulkokuntoilupaikkojen tarkastuksissa havaitut puutteet

korjataan mahdollisuuksien mukaan heti tarkastuksen yhteydessä. Erityisesti kiireelliset, vaaraa aiheuttavat viat korjataan heti. Mikäli vikoja ei saada heti korjattua, ne kirjataan ylös ja tehdään myöhemmin. Korjauksista sovitaan tarkastusten jälkeen yhdessä tilaajan kanssa.

Korjaukset aikataulutetaan ja vastuutetaan siten, että kaikki vakavan onnettomuuden riskit (VORI) korjataan ensin. Kaikkia välineitä ei voida korjata samanaikaisesti eikä kaikkia puutteellisia välineitä ole mahdollista vaihtaa uusiin. Vaarallisesti viallinen väline asetetaan käyttökieltoon nauhoilla ja kyltein, sekä informoidaan kohteen johtajaa, kunnes vika on korjattu. Kokonaan poistettavien välineiden osalta toimintatavoista sovitaan erikseen.

4.6. Dokumentointi ja tiedonkulku

4.6.1. Tarkastuslomakkeet

Vuositarkastuksien sekä toiminnallisten tarkastusten tulokset tallentuvat Infran tietokantaohjelmaan ja käyttöönottotarkastuksiin on tehty oma valmis lomake.

4.6.2. Tiedonkulku tarkastuksista ja korjauksista

Leikkipaikan toiminnallisessa ja vuositarkastuksessa tarkastuksen suorittaja kirjaa havaitut puutteet ja tiedottaa niistä tiedon eteenpäin oikealle vastuutaholle. Pienemmät korjaukset toteutavat Infran työnjohtajat automaattisesti kiireellisyysjärjestyksessä ja isommista korjauksista neuvotellaan kohteen isännöitsijän kanssa.

Kaikki rutiininomaisen silmämääräisen tarkastuksen tekijät ovat velvollisia viemään tarkastuksessa havaittuja puutteita, joita ei itse ole pystynyt korjaamaan, eteenpäin kyseisen kohteen isännöitsijälle.

Havaituista vioista, puutteista tai materiaaliongelmista leikkivälineissä ilmoitetaan myös välinevalmistajalle. Tilaaja vastaa puutelistan toimittamisesta leikkivälinevalmistajille ja -toimittajille.

Leikkivälineiden vaihtojen ja poistojen osalta tiedot päivitetään järjestelmiin. Kaikista edellä mainituista asioista tulee informoida myös turvallisuuskoordinaattorille.

4.6.3. Dokumenttien säilytys

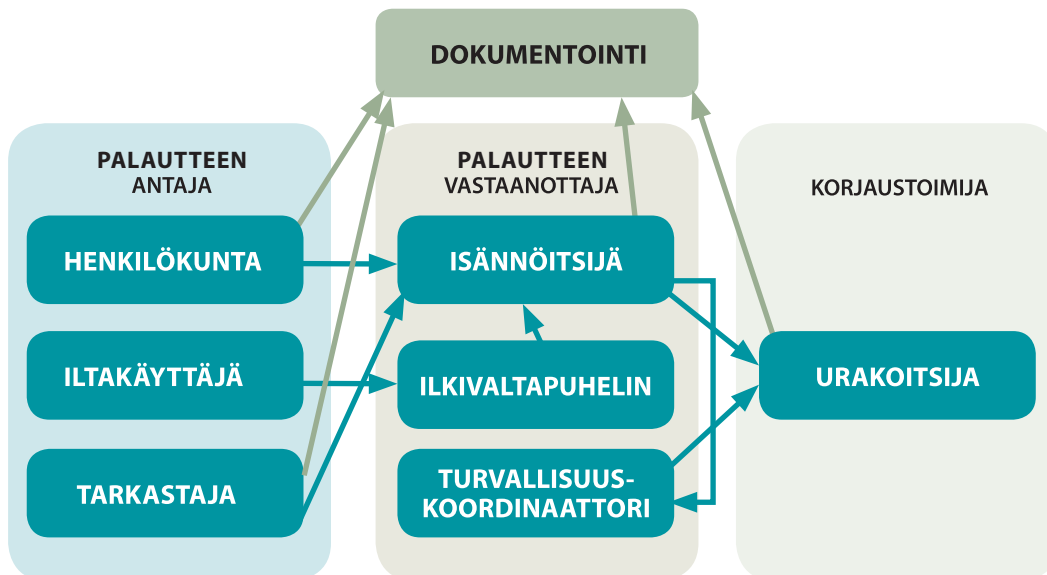
Leikki- ja ulkokuntoilupaikkojentarkastustiedot tulee säilyttää vähintään 10 vuotta korvaustilanteiden varalta.

Välinevalmistajien tarkastus-, huolto- ja ylläpito-ohjeet, varaosaluettelot nimikenumeroin sekä välineiden tarkastus- ja testaustodistukset kerätään käyttöönottotarkastuksen yhteydessä leikki- tai ulkokuntoilupaikan ”luovutuskansioon”, jota säilytetään joka laitteiden tilaajan (toimiala) tai Tilal palveluiden arkistossa.

4.6.4. Käyttäjä ja asiakaspalaute

Kouluilla ja päiväkodeilla tehtävistä rutiininomaisissa säännöllisissä tarkistuksissa havaituista korjauksista vaativista vioista ilmoitetaan kohteen isännöitsijälle, joka tilaa korjauksen kohteen urakoitsijalta. Urakoitsija ja kohteen isännöitsijä yhdessä vastaavat dokumentoinnista.

Jokaisen leikki- ja ulkokuntoilupaikan infotaulussa on ilkvälta puhelimen numero, jonka vastaajaan voi jättää viestin mm. ylläpitoon, ilkvältaan tai rikkoutuneeseen välineeseen liittyen. Kohteita koskevat palautteet ja ilmoitukset toimitetaan sähköpostilla tai ensisijaisesti Haahtelan kiinteistöjärjestelmän kautta kohteen isännöitsijälle. Asiakaspalaute käydään tarvittaessa läpi seurantakokouksessa, jossa todetaan mahdolliset palautteen edellyttämät toimenpiteet.

5. TURVALLISUUS- SUUNNITELMA

5.1. Palvelun tarjoaja

5.1.1. Turvallisuustehtävät ja vastuuhenkilöt

Tampereen Tilapalvelut Oy:n omavalvontajärjestelmän turvallisuuskoordinaattorina toimii kiinteistönpitopäällikkö.

Palvelun tilaajien vastuina ovat Tilapalveluiden hallinnoimilla alueilla olevien leikki- ja ulkokuntoilupaiikkojen suunnittelu ja rakennuttaminen, ylläpidon tason määrittäminen ja yleinen turvallisuuden valvonta. Tilaaja valvoo ja ohjeistaa palveluntuottajan työnlaatua, vastaa asiakaspalautteisiin sekä tekee viranomaisyhteistyötä. Tilapalveluiden vastuina ovat leikkipaikkojen ylläpitotyöt, asiakaspalautteisiin vastaaminen sekä viranomaisyhteistyö.

Palvelun tuottaja tilaa tarkastus- ja huoltotoimenpiteet, laatii ja säilyttää tarkastuspöytäkirjat sekä pitää työmaapöytäkirjaa tehdyistä toimenpiteistä.

Turvallisuustehtävät ja niiden vastuuhenkilöt on esitetty [vastuunjakotaulukossa](#).

5.1.2. Omavalvontajärjestelmän seuranta ja päivitykset

Omavalvontajärjestelmän sisältöä päivitetään yhteisissä tilaajan, valvovan viranomaisen sekä urakoitsijan pitämässä kokouksissa. Päivitys tehdään mm. organisaatioiden, urakoitsijoiden, henkilöiden ja tehtävien osalta. Järjestelmän päivityksestä vastaa vastuunjakotaulukon turvallisuuskoordinaattori.

5.1.3. Viranomaistarkastukset

Tukes valvoo tuoteturvallisuuden näkökulmasta kaikkia leikki- ja liikuntavälineitä. Jos Tukes saa tietoonsa tiettyyn välinemalliin liittyvän turvallisuuspuutteen, esimerkiksi suunnittelu- tai valmistusvirheen, Tukes voi edellyttää korjaavia toimenpiteitä koko Suomessa. Onnettomuus-tilanteissa Tukes arvioi valvontatoimenpiteet tapauskohtaisesti.

5.1.4. Palvelunkäyttäjien ohjeistus ja tiedottaminen

Jokaiselle leikki- ja ulkokuntoilupaiikalle on sijoitettu opastaulu, johon on merkitty yleinen hätänumero, kohteen nimi ja osoite, sekä palvelupiste Frenckellin yhteystiedot ja ilkivaltapuhelimen numero. Jos leikki- tai ulkokuntoilupaiikoilla ei ole omaa katunumeroa, tulee opastaulussa olla ilmoitettuna lähin katu- tai tiennumero, jonka soittaja voi ilmoittaa hätäkeskukselle. Opaskyltissä tulee olla myös omavalvontajärjestelmän internetiosoite. Uusissa kohteissa suunnitelman varusteluettelon tulee sisältää käytettävä opaskylttimalli. Esimerkit leikki- ja ulkokuntoilupaiikan opaskylteistä ovat raportin liitteinä (liite 3).

Kuluttajaturvallisuuslain pykälä 9 käsittelee tietojen antamista vaarallisesta kuluttajapalvelusta.

Laissa sanotaan, että toiminnan harjoittajan on selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla annettava kuluttajalle tarvittavat tiedot kuluttajapalveluun liittyvistä vaaroista. Ohjeistusta välineiden käyttöön tulee antaa erillisin kyltein silloin kun siihen on riskiperusteisesti tarvetta. Ohjeistuksen tarvetta on lähinnä ulkokuntoiluvälineissä.

5.1.5. Ylläpitäjien ohjeistus

Leikki- ja ulkokuntoilupaiikkojen ylläpitäjät perehdytetään omavalvontajärjestelmään ja yleisen turvallisuuden ylläpitoon ko. paikoilla. Perehdyttämisestä vastaa turvallisuuskoordinaattori.

Urakoitsija vastaa oman henkilökuntansa perehdyttämisestä. Urakoitsijan tulee todentaa tilaajalle, että alaisten perehdytys on suoritettu.

5.1.6. Suunnittelijoiden ja rakentajien ohjeistus

Suunnittelussa noudatetaan aiheesta laadittuja standardeja. Kaikkien välineiden, rakenteiden, turva-alustojen ja turva-alueiden tulee olla standardien sekä Tilapalveluiden ohjeistuksen mukaisia. Suunnittelutyövaiheessa myös Infran leikkipaikkatarkastajat ottavat osaa tähän työhön yleensä suunnitteluvaiheen kyselyissä ”suunnitelmien lausuminen” ja he kertovat omat kommenttinsa näitä asioita koskien.

Rakentamisen aikana tulee noudattaa standardeja, välinevalmistajien ohjeita, työkohteeseen liittyviä työselityksiä ja mahdollisia muita asiakirjoja sekä Tampereen kaupungin laatimia työturvallisuusohjeita. Työaikaiset suunnitelman muutokset tai lisäykset hyväksytetään tilaajalla sekä kohteen suunnittelijalla.

5.2. Riskien arviointi

5.2.1. Yleistä

Suomessa leikki- ja ulkokuntoilupaiikkojen riskiperusteisuus lähtee kuluttajaturvallisuuslainsäädännöstä. Tarjottavan palvelun tulee olla turvallinen käyttäjille ja tästä on vastuussa palvelun tarjoaja. Ulkokuntoilupaiikka voi olla ilmoitusvelvollinen kohde, mikäli se katsotaan riskialttiiksi. Ilmoitusvelvollisia kohteita koskee myös turvallisuusasiakirjan laatimisvelvollisuus.

Tukes viittaa olemassa oleviin standardeihin leikkipaikkojen ja ulkokuntoilupaiikkojen vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa. Tämä antaa standardeille melkoisen laillisenkin aseman, vaikka niiden noudattaminen ei lain mukaan olekaan pakollista. Joka tapauksessa standardit ovat erinomainen työkalu hyväksyttävän riskitason määrittämiseksi leikkipaikoilla. Jos suunnittelija ottaa huomioon voimassa olevat standardit, ja kohteeseen valitaan standardinmukaiset välineet, pitäisi turvallisuustason olla riittävä. Toki standardeissa on jonkin verran tulkinnan varaa, ja mm. tätä

varten Suomessakin toimii Viherympäristöliiton alaisuudessa Leikki- ja lähiliikuntapaikkojen turvallisuuslautakunta, joka pyrkii yhdenmukaistamaan leikkialueiden turvallisuuskäytäntöjä, esim. suunnittelemalla ja hyväksymällä ulkoleikkipaikkoja koskevat koulutussisällöt ja kouluttajien pätevyudet.

Ympäristön riskitekijät otetaan huomioon jo uuden leikkipaikan sijaintia valittaessa. Olemassa olevien kohteiden peruskunnostuksissa tulee riskien tunnistaminen auttaa niiden hallitsemisessa.

Leikkipaikalla mahdollisia vaaratilanteita ovat esim. erilaiset putoamiset, juuttumiset tai törmäykset. Leikkipaikalla käynnissä olevat kunnossapitotyöt ja lähellä sijaitsevat tiet tai vesistöt voivat aiheuttaa vaaratilanteita. Välineiden vääränlainen käyttö, esim. pienten lasten päästäminen isommille tarkoitettuun leikkivälineeseen tai leikkipaikan katoksen päälle kiipeäminen, voivat myös johtaa vaaratilanteisiin.

- Liikenteestä johtuva vaara
- Vesistön ja vedellisen ojan aiheuttama vaara
- Leikkipaikan muusta ympäristöstä aiheutuva vaara
- Välineiden väärästä asentamisesta johtuva vaara
- Valvonnasta karkaamisen aiheuttama vaara
- Välineen pakottavasta liikkeestä aiheutuva vaara
- Välineestä putoaminen
- Välineiden kulumisesta ja rikkoutumisesta johtuva vaara
- Välineiden vääränlaisesta käytöstä johtuva vaara

Leikki- tai ulkokuntoilupaikan lähistön liikenne ja sille johtavien kulkuyhteyksien liikenne aiheuttavat riskitekijän. Paikalle johtavien kulkuyhteyksien turvallisuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota suunnittelu- ja rakentamisvaiheessa.

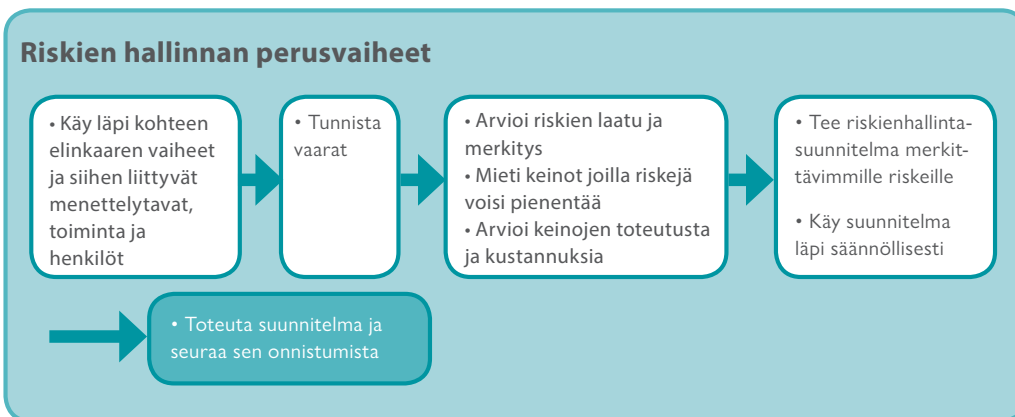
Leikki- tai ulkokuntoilupaikan riskitekijöitä voivat olla myös luonnonmuodot ja kasvillisuus.

5.2.2. Toimenpiteet vaaratilanteiden ehkäisemiseksi

Vaikka riittävä turvallisuustaso olisi leikkipaikan tai ulkokuntoilupaikan suunnittelussa ja välinevalinnoissa huomioitu, saattaa turvallisellakin paikalla sattua onnettomuuksia. Leikki on sattu-manvaraista toimintaa, jonka on tarkoitus myös olla haasteellista, joten tietty riskitaso on hyväksyttävä. Oikein toteutettu ja säännöllisesti huollettu leikkikenttä on kuitenkin kontrolloitu ympäristö, josta vakavan vaaran aiheuttajat on poistettu. Muualla sattuessaan tapaturma johtaisi todennäköisesti vakavampiin seurauksiin.

Riskejä voidaan vähentää estämällä pääsy vaarallisille alueille esim. aitaamalla, tai poistamalla vaaran aiheuttaja kokonaan.

Leikkipaikkojen ylläpitäjiä ohjeistetaan vaaratilanteiden välttämiseksi vuosittain pidettävissä omavalvontajärjestelmän päivityskokouksissa. Leikkivälineiden käyttöä voidaan kylteillä ohjeistaa, mikäli siihen on riskiperusteisesti tarvetta. Esimerkiksi usean käyttäjän välineessä voi olla ohje maksimikäyttämäärästä.

Riskinarvioinnin tarkoituksena on tunnistaa vaarat, määrittää riskin suuruus ja arvioida riskin merkitys.

Arvio on tehtävä tapauskohtaisesti, sillä välineen asennus, asennuspaikka ja ominaisuudet sekä käyttäjien ikä ja määrä vaikuttavat siihen millaiseksi riski muodostuu.

Hyvän suunnittelun ja turvallisten leikki- tai ulkokuntoiluvälineiden hankinnan lisäksi palvelun tarjoaja huolehtii leikkipaikkojen turvallisuudesta säännöllisellä tarkastustoiminnalla ja huolloilla sekä näiden dokumentoinnilla, jotka on tässä omavalvontajärjestelmässä määritelty.

Leikki- ja skeittipaikkojen riskienhallinta

OMAVALVONTAJÄRJESTELMÄ

Kohteen elinkaaren vaihe ja siinä huomioitavat asiat

SUUNNITTELU

- Sopivan sijainnin valinta (mahdollisimman vähän riskejä)
- Leikkipaikkoja koskevien standardien noudattaminen
- Standardien mukaisten välineiden valinta
- Riittävät turva-alueet

RAKENTAMINEN

- Suunnitelman noudattaminen
- Välineiden asentaminen oikein
- Rakentamisen laatu (varmistetaan käyttöönottotarkastuksessa)

KOHTEEN KÄYTTÖ

- Ohjeistus, mikäli siihen on riskiperusteisesti tarvetta

SÄÄNNÖLLISET TARKASTUKSET

- Silmämääräiset tarkastukset viikoittain
- Toiminnalliset tarkastukset
- Kuntoindeksin päivittäminen vuositarkastuksessa

HUOLLOT JA KORJAUKSET

- Välineiden toimivuuden ja turvallisuuden säilyttäminen
- Kiireellisten, vaaraa aiheuttavien vikojen välitön korjaaminen
- Toimenpiteiden dokumentointi

5.2.3. Ohjeet onnettomuus ja vaaratilanteiden varalta

Kaikki onnettomuudet sekä läheltä piti –tilanteet, kirjataan mahdollisimman tarkasti. Tietoon tulevat onnettomuudet ohjataan kirjattavaksi palvelun tuottajan vastuuhenkilölle, joka koostaa kaikki tapahtumat myöhempiä toimenpiteitä varten. Onnettomuuksista ilmoitetaan kuluttajaturvallisuuslain 9 §:n mukaisesti Turvatekniikan keskuksen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston sivuilla olevalla lomakkeella (liite 2: Tapausilmoituslomake).

Ilmoitus tehdään ainakin seuraavissa tilanteissa:

1. Kuolemantapaus, muu vakava tapaturma tai läheltä piti –tilanne
2. Turvallisuuspuute palvelussa käytettävässä välineessä tai palvelun toteutuksessa
3. Tavanomaisesta poikkeava tapaturma tai läheltä piti -tilanne

Vakavimmista leikkivälineissä sattuneista onnettomuuksista tai läheltä piti – tilanteista tulee toimittaa lisäksi tieto välinevalmistajalle. Jos leikkivälineessä on vakava turvallisuuspuute, tulee myös selvittää, missä muissa paikoissa samaa välinettä on, ja tehtävä korjaukset tarpeen mukaan myös niihin.

5.2.4. Onnettomuuksien ja vaaratilanteiden kirjaaminen ja ilmoittaminen sekä turvallisuustoiminnan kehittäminen

Tilapalvelut pitää säännöllistä onnettomuuskirjanpitoa kaikista tapahtuneista onnettomuuksista ja läheltä piti - tilanteista. Kirjanpidon perusteella voidaan suunnitella ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä onnettomuuksien välttämiseksi.

Onnettomuuskirjanpitoa hyödynnetään säännöllisesti. Työryhmä kokoontuu turvallisuuskoordinaattorin kutsusta ja käy läpi tapahtuneet onnettomuudet ja läheltä piti -tilanteet. Tapausten perusteella analysoidaan, minkälaisissa välineissä ja millä leikki- tai ulkokuntoilupajoilla onnettomuuksia sattuu eniten ja pohditaan, minkälaisilla keinoilla onnettomuuksia voitaisiin ehkäistä. Kokouksissa myös sovitaan tarvittavien toimenpiteiden toimeen panemisesta, vastuista sekä aikataulusta. Samoissa kokouksissa voidaan käydä läpi myös muut viranomaisvalvontaan liittyvät asiat. Kokousten järjestämisen vastuuhenkilöinä on turvallisuuskoordinaattori.

5.2.5. Palvelun tarjoamiseen liittyvät olosuhderajoitukset

Leikki- tai ulkokuntoilupajoilla ei ole säännöllistä viikoittaista talviaikaista ylläpitoa. Leikki- tai ulkokuntoilupajoja ei aurata talvella.

Talvella päiväkotien leikki- tai ulkokuntoilupajoja käytetään sääolosuhteiden mukaan. Aina kun ne ovat käytössä, tulee niiden turvallisuus arvioida silmämääräisesti ennen kuin lapset päästetään alueelle. Tarvittaessa huoltotoimenpiteitä tehdään, jos leikki- tai ulkokuntoilupajoilla havaitaan jokin vaara aiheuttava vaurio tai puute.

Iltaisin, öisin ja viikonloppuisin leikki- tai ulkokuntoilupajoilla tehdään joskus ilkiä, mikä saattaa aiheuttaa ennakoimattomia vaaratilanteita, koska palveluntarjoajalla ei ole kyseisinä aikoina päivystävää ylläpitoa.

Osa ilmiöistä on nopeita ja vaikeasti ennakoitavia, mistä johtuen leikki- tai ulkokuntoilupajojen käyttäjillä on velvollisuus arvioida tilannetta myös itse, mikäli he tuovat lapsia leikkimään alueelle valvotun leikki- tai ulkokuntoilupajoiminnan ulkopuolella.

TIETOLÄHTEET

Lait ja asetukset:

- Valtioneuvoston asetus kulutustavaroista ja kuluttajapalveluksista annettavista tiedoista (613/2004)
- Kuluttajaturvallisuuslaki 920/2011
- Perusopetuslaki 628/1998
- Varhaiskasvatuslaki 36/1973

Turvallisuusstandardi SFS-EN 1176-7: Leikkivälineet ja turva-alustat, ohjeita asennuksesta, tarkastuksesta, huollosta ja ylläpidosta. Vahvistettu 8.9.2008. Suomen Standardisoimisliitto SFS.

Turvallisuusstandardi SFS-EN 16630: EN: Ulos pysyvästi asennetut kuntoiluvälineet, turvallisuusvaatimukset ja testimenetelmät. Vahvistettu 18.05.2015. Suomen Standardisoimisliitto SFS.

Leikki- ja lähiliikuntapaikkojen turvallisuuslautakunta. Viherympäristöliitto ry. <https://www.vyl.fi/alan-kehittaminen/viherymparistoliiiton-lautakunnat/leikki-ja-lahiliikuntapaikkojen-turvallisuuslautakunta/>

Junttila, E. (toim.) 2009. Toimiva, kestävä ja turvallinen leikkikenttä. Viherympäristöliitto ry.

Tampereen Tilakeskus Liikelaitokselta saatu lähtöaineisto

Tampereen kaupungilta saatu lähtöaineisto

LINKIT

- Vaarallisesta palvelusta ilmoittaminen; Toiminnanharjoittajan ilmoitus kuluttajapalvelussa sattuneesta onnettomuudesta tai vaaratilanteesta: <https://tukes.fi/documents/5470659/8255309/Toiminnanharjoittajan+ilmoitus+kuluttajapalvelussa+sattuneesta+onnettomuudesta+tai+vaaratilanteesta.doc/e4d4e8fe-f60c-4c4e-b901-3175319656b9>
- Tampereen Tilakeskus, päiväkotien suunnitteluohje http://www.tampere.fi/tilakeskus/material/UPdwHHv46/Paivakotien_suunnitteluohje_060213.pdf

LIITTEET

1. [Vastuunjakotaulukko](#)
2. Tapausilmoituslomake
3. Opastaulu

**KULUTTAJATURVALLISUUSLAIN 8 §:N MUKAINEN PALVELUN TARJOAJAN
ILMOITUS VAARAA AIHEUTTAVASTA KULUTTAJAPALVELUSTA**

Antamasi tiedot tallennetaan Tukesin (ao.) rekisteriin.

Lisätietoja tukes.fi/tietosuoja.

Tällä lomakkeella toiminnanharjoittaja ilmoittaa Tukesille kuluttajapalvelusta aiheutuneesta vaarasta, kuten palvelussa tapahtuneesta onnettomuudesta, vaaratilanteesta, vakavasta läheltä piti -tilanteesta tai muusta palveluun liittyvästä vaarasta.

Lähetä täytetty lomake sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@tukes.fi.

1. Palvelun tarjoajan yhteystiedot ja yhteyshenkilö/ ilmoittaja:

---

2. Tiedot tarjottavista palvelusta (palvelun tarjoajan toimiala, tarjottavat palvelut sekä palvelu, jossa onnettomuus/ vaaratilanne on tapahtunut:

Asiakkaiden määrä/ vuosi:

3. Millainen onnettomuus / vakava läheltä piti -tilanne palvelussa on sattunut (kuvaus mitä tapahtui, missä tapahtui, milloin tapahtui, miten palvelu oli puutteellinen tai viallinen):

Osallistujien lukumäärä:

Sääolosuhteet (jos ulkona):

Loukkaantuneiden lukumäärä:

4. Kuvaus aiheutuneesta vahingosta sekä tiedot vahingoittuneesta (ikä, sukupuoli jne.):

---

6. Syyt tapahtumalle ja mitä olette tehneet tai aiotte tehdä, ettei vastaavia onnettomuuksia / vakavia läheltä piti -tilanteita pääse syntymään (toimenpiteet ja aikataulu)?

NEKALAN KOULU

Lounaantie 2

NEKALA XVIV

HÄTÄNUMERO 112

Ilmoita ilkeistä ja rikkeitä aiheuttavista välineistä
nauhoittavaan päivystysnumeroon **0400 981 717**
tai sähköpostiin **palvelupiste.frenckell@tampere.fi**.

